

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ Η/Υ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΔΙΚΤΥΩΝ
Εργ. Τεχνολογίας Λογισμικού & Υπηρεσιών
S²E Lab

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σπουδάστρια:

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Θέμα:

“Voice over IPv6 ”

Εισηγητής:

Δ. Ν. Καλλέργης, MSc.
Εργ. Συνεργάτης

Ευχαριστίες

Σύμβουλος καθηγητής για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας ήταν ο κ. Δ. Ν. Καλλέργης. Θα ήθελα να τον ευχαριστήσω θερμά για την ανάθεση της διπλωματικής, για την υποστήριξη και καθοδήγησή του κατά την διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΙΣΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ	6
ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	9
ΛΙΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	9
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	11
Κεφάλαιο 1 Εισαγωγή στο VoIP	12
1.1 Τι είναι το VoIP	12
1.2 VoIP γενική επισκόπηση.....	12
1.3 Επισκόπηση IPv6	15
1.3.1 Ιστορική αναδρομή IPv6	15
1.3.2 Πλεονεκτήματα IPv6	16
1.4 Πρωτόκολλα VoIP.....	18
Κεφάλαιο 2 H.323	21
2.1 Το πρότυπο H.323	21
2.2 Ιστορική αναδρομή H.323.....	21
2.3 Αρχιτεκτονική H.323	22
2.4 H.323 οντότητες.....	23
2.4.1 Οντότητα terminal.....	23
2.4.2 Οντότητα GATEWAY.....	24
2.4.3 Οντότητα GATEKEEPER	24
2.4.4 Οντότητα MCU (MULTIPOINT CONTROL UNIT-ΠΟΛΥΣΗΜΕΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ)	26
2.4.5 H.323 Proxy.....	26
2.5 Πρωτόκολλα που καθορίζει το H.323	27
2.5.1 H.225.....	27
2.5.2 H.245.....	29
2.5.2.1 Δομή πρωτοκόλλου H.245.....	30
2.6 Μετάδοση ήχου	31
2.7 Παράδειγμα κλήσης H.323	31
Κεφάλαιο 3 SIP	34
3.1 Λίγα λόγια για το SIP	34
3.2 Δομή πρωτόκολλου SIP	35

3.3 Στοιχεία του SIP	36
3.3.1 Συναλλαγές πελάτη/διακομιστή-CLIENT/SERVER	36
3.4 Αποστολή μηνυμάτων SIP	39
3.4.1 Δομή μηνυμάτων	39
3.5 Αιτήσεις.....	40
3.5.1 Δομή αιτήσεων	40
3.5.2 Μέθοδοι Αιτήσεων	41
3.5.2.1 Μέθοδος INVITE.....	41
3.5.2.2 Μέθοδος BYE	43
3.5.2.3 Μέθοδος CANCEL.....	44
3.5.2.5 Μέθοδος OPTION	49
3.6 HEADER FIELDS-Πεδία επικεφαλίδας	52
3.6.1 Μορφή των πεδίων επικεφαλίδας.....	52
3.6.2 Ταξινόμηση των πεδίων επικεφαλίδας.....	53
3.7 Απαντήσεις	57
3.7.1 Δομή απαντήσεων.....	57
3.8 Μελέτη συμπεριφοράς PROXY	62
3.8.1 STATEFUL PROXY.....	63
3.8.2 Διανομή των Proxy	65
3.9 Παράδειγμα κλήσης.....	65
3.10 Ροές των IPv6 πακέτων σε ένα VoIPv6	74
Κεφάλαιο 4 Megaco/H.248	75
4.1 Εισαγωγή MEGACO	75
4.2 Αναδρομή	75
4.3 Αρχιτεκτονική MEGACO	76
4.3.1 MEDIA GATEWAY CONTROLLER	77
4.3.2 MEDIA GATEWAY	78
4.4 Δομή MEGACO	80
4.4.1 Εισαγωγή στα terminations και contexts	80
4.4.2 Αναφορά στο CONTEXT	81
4.4.2.1 Η χρήση του WILDCARD CONTEXTID	83
4.4.3 TERMINATIONS	83
4.4.3.1 Ιδιότητες Termination και Descriptors	85
4.4.4 ROOT TERMINATION	87

4.5	Σύνολο εντολών MEGACO/H.248	88
4.6	Πακέτα-PACKAGES	88
4.7	Μηνύματα	89
4.8	Πρωτόκολλα μεταφοράς	90
4.9	Συναλλαγές.....	91
4.9.1	Δομή TRANSACTION	91
4.9.2	Αίτηση συναλλαγής/TransactionRequest	93
4.9.3	Απάντηση στην αίτηση συναλλαγής/TransactionReply	93
4.9.4	Αναμονή συναλλαγής/TRANSACTION PENDING	95
4.10	Τρόπος διευθέτησης των εντολών	96
4.11	Καταχώρηση του MG στον MGC(REGISTER)	98
4.12	Εγκατάσταση κλήσης στο MEGACO	100
4.13	Τερματισμός κλήσης.....	101
	Κεφάλαιο 5 Πρωτόκολλα RTP-RTCP για τη μετάδοση των ροών.....	103
5.1	Το πρωτόκολλο RTP	103
5.2	Το πρωτόκολλο RTCP.....	105
	Κεφάλαιο 6 Ποιότητα υπηρεσιών VoIP	107
6.1	Τι σημαίνει ποιότητα υπηρεσιών στο VoIP	107
6.2	Ζητήματα που αφορούν την ποιότητα υπηρεσιών(QoS)	107
6.2.1	Latency.....	108
6.2.2	JITTER/Αστάθεια καθυστέρησης	109
6.2.3	Απώλεια πακέτων.....	111
6.2.4	Εύρος ζώνης	112
6.3	Η ανάγκη για ταχύτητα.....	115
6.4	Οι συνέπειες της ποιότητας υπηρεσιών στην ασφάλεια	115
	Κεφάλαιο 7 Μετάβαση από το IPv4 στο IPv6.....	117
7.1	IPv6 και εφαρμογές πραγματικού χρόνου.....	117
7.2	Διαδικασίες μετάβασης στο IPv6	119
7.3	Η τεχνική 6TO4.....	121
7.3.1	Τρόπος λειτουργίας της 6TO4	122
7.3.2	Βασικά στοιχεία για τη δημιουργία ενός 6to4 tunnel	123
7.3.3	Δημιουργία των διευθύνσεων 6to4	125

7.3.4 Λειτουργία RELAY ROUTER.....	126
7.4 Manual Tunnels.....	127
7.5 Διαφορά MANUAL και 6TO4 AUTOMATIC TUNNEL.....	128
7.6 Παράδειγμα εφαρμογής της υπηρεσίας VoIP (IP τηλεφωνία) πάνω στην έκδοση 6 του διαδικτυακού πρωτοκόλλου(IPv6).....	128
7.6.1 Περιγραφή των σεναρίων.....	128
7.6.2 Σενάριο Α.....	129
7.6.3 Σενάριο Β.....	138
7.6.4 Σενάριο Γ.....	147
7.6.5 Συμπεράσματα-Παρατηρήσεις.....	159
7.7 Μελλοντική εργασία.....	162
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	164
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	166

ΛΙΣΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 2-1:Πρωτόκολλο σηματοδότησης H.323	21
Εικόνα 2-2:Περιβάλλον του H.323	23
Εικόνα 2-3:Τερματικό H.323	24
Εικόνα 2-4:Εγκατάσταση κλήσης H.323	31
Εικόνα 3-1: Ένα περιβάλλον SIP	37
Εικόνα 3-2: Παράδειγμα Καταχώρησης	49
Εικόνα 3-3: Μοντέλο stateful proxy	64
Εικόνα 3-4: Παράδειγμα εγκατάστασης μιας συνεδρίας SIP	74
Εικόνα 3-5: Ροές των IPν6 πακέτων σε ένα περιβάλλον VoIP[14].....	74
Εικόνα 4-1: Η ανάπτυξη του MEGACO	75
Εικόνα 4-2: Αρχιτεκτονική Gateway	76
Εικόνα 4-3: Σχέδιο Αρχιτεκτονικής MGC	78
Εικόνα 4-4: Σχεδιασμός αρχιτεκτονικής MG	79
Εικόνα 4-5 : Απεικόνιση context και terminations	81
Εικόνα 4-6: Συναλλαγές, ενέργειες και εντολές.....	92
Εικόνα 4-7: Σενάριο εγκατάστασης κλήσης χρησιμοποιώντας το MEGACO	100
Εικόνα 6-1 : Δείγμα του προϋπολογισμού για το ποσό του χρόνου που χρειάζεται για την εκπομπή των πακέτων φωνής από τη πηγή στον προορισμό τους / Sample Latency Budget.....	109
Εικόνα 7-1 : Αρχές του 6to4 tunnel και του 6to4 relay	125
Εικόνα 7-2: 6to4 διεύθυνση	125
Εικόνα 7-3: Σενάριο A.....	129
Εικόνα 7-4: profile εφαρμογών χρηστών(caller)	130
Εικόνα 7-5: profile χρηστών (called).....	131
Εικόνα 7-6 : Απεικόνιση των host interfaces.....	131

Εικόνα 7-7 : interfaces των routers	132
Εικόνα 7-8: Απεικόνιση των ρυθμίσεων του tunnel	132
Εικόνα 7-9: Απεικόνιση των διευθύνσεων και του tunnel του δικτύου	132
Εικόνα 7-10: Ρυθμίσεις της εφαρμογής Voice_IP_telephony.....	133
Εικόνα 7-11: Ενεργοποίηση του UAC.....	133
Εικόνα 7-12: Διαμόρφωση SIP proxy	134
Εικόνα 7-13: Εγκαθίδρυση κλήσης του pc1	134
Εικόνα 7-14: Εγκαθίδρυση κλήσης του pc4	134
Εικόνα 7-15: Εγκαθίδρυση κλήσης του pc5.....	135
Εικόνα 7-16: Αποτελέσματα αποδοχής κλήσης για τον pc2	135
Εικόνα 7-17: Αποτελέσματα αποδοχής κλήσης για τον pc3	135
Εικόνα 7-18: Αποτελέσματα αποδοχής κλήσης για τον pc6	136
Εικόνα 7-19: Καταγραφή των συμβάντων κλήσης από τον sip proxy	136
Εικόνα 7-20: Τοπολογία Σεναρίου B.....	138
Εικόνα 7-21: profile εφαρμογών χρηστών	139
Εικόνα 7-22: profile εφαρμογών χρηστών	139
Εικόνα 7-23: profile εφαρμογών χρηστών	140
Εικόνα 7-24: Απεικόνιση των host interfaces.....	140
Εικόνα 7-25 : Απεικόνιση routers interfaces	141
Εικόνα 7-26 : Δημιουργία 6to4 tunnel.....	141
Εικόνα 7-27 : ipv6 παράμετροι του tunnel	141
Εικόνα 7-28: Στατική δρομολόγηση για τον relay router	142
Εικόνα 7-29: Απεικόνιση των διευθύνσεων και του tunnel του δικτύου	142
Εικόνα 7-30: Ρυθμίσεις της εφαρμογής Voice_IP	143
Εικόνα 7-31: Διαμόρφωση UAC	143
Εικόνα 7-32: Διαμόρφωση SIP proxy server	143

Εικόνα 7-33: Εγκαθίδρυση κλήσης wkst_1	144
Εικόνα 7-34: Εγκαθίδρυση κλήσης wkst_4	144
Εικόνα 7-35: Εγκαθίδρυση κλήσης wkst6_1	145
Εικόνα 7-36:(a) Αποδοχή κλήσεων από τον wkst_2 (b) Αποδοχή κλήσεων από τον wkst_3	146
Εικόνα 7-37: Αποδοχή κλήσεων από τον wkst_6_2	146
Εικόνα 7-38: Καταγραφή των συμβάντων κλήσης από τον sip proxy	147
Εικόνα 7-39: Σενάριο Γ	148
Εικόνα 7-40: οι διευθύνσεις των hosts	149
Εικόνα 7-41: Τα interfaces των routers.....	149
Εικόνα 7-42: Δημιουργία 6to4 tunnel	150
Εικόνα 7-43:IPv6 παράμετροι(global address) του tunnel	150
Εικόνα 7-44: Στατική δρομολόγηση στον relay router.....	151
Εικόνα 7-45: Απεικόνιση των διευθύνσεων και του tunnel του δικτύου	151
Εικόνα 7-46: Ρυθμίσεις της εφαρμογής VoicelP	151
Εικόνα 7-47: Διαμόρφωση UAC	152
Εικόνα 7-48: Διαμόρφωση SIP proxy server	152
Εικόνα 7-49: Εγκαθίδρυση κλήσης pc_1	153
Εικόνα 7-50: Εγκαθίδρυση κλήσης pc_4	153
Εικόνα 7-51: Εγκαθίδρυση κλήσης pc6_2	154
Εικόνα 7-52(a)αποδοχή κλήσεων του χρήστη pc2 και (b) αποδοχή κλήσεων του χρήστη pc3	155
Εικόνα 7-53: κατάσταση του χρήστη pc6_3.....	155
Εικόνα 7-54: Καταγραφή των συμβάντων κλήσης από τον sip proxy	156

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2-1: Μήνυμα key-RAS.....	29
Πίνακας 2-2: Μηνύματα του H.245	31
Πίνακας 3-1 : Μέθοδοι στο SIP.....	41
Πίνακας 3-2:Απαντήσεις SIP	57
Πίνακας 3-3: κωδικοί απαντήσεων	58
Πίνακας 4-1: Υπευθυνότητες στοιχείων στον MGC	78
Πίνακας 4-2: Υπευθυνότητες στοιχείων στον MG	80
Πίνακας 4-3: Πίνακας των descriptors	87
Πίνακας 7-1: Ζώνες διατεμαστικής καθυστέρησης.....	137

ΛΙΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 7-1: Διατεμαστική καθυστέρηση σεναρίου Α.....	137
Σχήμα 7-2: Διατεμαστική καθυστέρηση σεναρίου Β.....	147
Σχήμα 7-3: Διατεμαστική καθυστέρηση σεναρίου Γ	156
Σχήμα 7-4: Μέσος χρόνος για την εγκαθίδρυση κλήσης και μέσος όρος των πακέτων που απορρίφθηκαν στο σενάριο Α	157
Σχήμα 7-5: Μέσος χρόνος για την εγκαθίδρυση κλήσης και μέσος όρος των πακέτων που απορρίφθηκαν στο σενάριο Β	157
Σχήμα 7-6: Μέσος χρόνος για την εγκαθίδρυση κλήσης και μέσος όρος των πακέτων που απορρίφθηκαν στο σενάριο Γ.....	158
Σχήμα 7-7 : jitter όπως καταγράφηκε στο σενάριο Α.....	158
Σχήμα 7-8 : jitter όπως καταγράφηκε στο σενάριο Β	158

Σχήμα 7-9: jitter όπως καταγράφηκε στο σενάριο Γ.....	159
Σχήμα 7-10: (α)voice traffic που λήφθηκε και στάλθηκε στο σενάριο Α, (β) voice traffic που λήφθηκε και στάλθηκε στο σενάριο Β, (γ) voice traffic που λήφθηκε και στάλθηκε στο σενάριο Γ.....	160
Σχήμα 7-11: Χρόνος εγκαθίδρυσης κλήσης μετά τις αλλαγές στο profile των call workstations.....	162

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το VoIP (Voice Over IP) αναφέρεται στη μετάδοση φωνής πάνω από IP δίκτυα, όπως είναι το διαδίκτυο. Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας ήταν η μελέτη των χαρακτηριστικών των πρωτοκόλλων που χρησιμοποιούνται για τη σηματοδότηση των κλήσεων, καθώς και η μελέτη των μηχανισμών για τη μετάδοση των πακέτων φωνής στην έκδοση έξι του διαδικτυακού πρωτοκόλλου (VoIPv6). Ακόμα, περιλαμβάνεται μια συνοπτική περιγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται στα σύγχρονα VoIP δίκτυα και πώς αυτά επηρεάζουν την ποιότητα υπηρεσιών του VoIP.

Στα πλαίσια της παρούσας πτυχιακής εργασίας γίνεται αρχικά μια σύντομη αναφορά στα πρωτόκολλα που χρησιμοποιούνται στο VoIP και παραθέτονται παραδείγματα εγκατάστασης μιας κλήσης για κάθε ένα πρωτόκολλο.

Ακολουθεί μια εκτενής αναφορά στις τεχνικές αυτόματου και χειροκίνητα διαμορφωμένου tunneling με σκοπό τη μετάβαση του VoIP από το IPv4 στο IPv6.

Έπειτα, παρουσιάζονται τα προβλήματα που επηρεάζουν την ποιότητα υπηρεσιών του VoIP.

Τέλος, γίνεται παρουσίαση ενός παραδείγματος εφαρμογής της υπηρεσίας VoIP πάνω από την έκδοση 6 του διαδικτυακού πρωτοκόλλου. Για την υλοποίηση αυτού του παραδείγματος χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα προσομοίωσης OPNET 14.0, ενώ συλλέχθηκαν αποτελέσματα σχετικά με τη συμπεριφορά του πρωτοκόλλου SIP και της υπηρεσίας VoIP σε περιβάλλον IPv6. Επίσης συλλέχθηκαν αποτελέσματα που αφορούν τις τεχνικές μετάβασης ώστε να διαπιστωθούν τα οφέλη καθώς και τα μειονεκτήματα της κάθε τεχνικής.